

บทคัดย่อ

169934

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ ผลกระทบของภาวะภาษีต่อการกระจายรายได้ของไทย

เปรียบเทียบปี พ.ศ. 2535 และปี พ.ศ. 2545

ชื่อผู้เขียน นางสาวสุรีย์ สุขสมแดน

คณะ เศรษฐศาสตร์

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1. รองศาสตราจารย์อดิ ไทยานันท์ ประธานกรรมการ
2. รองศาสตราจารย์อัมรินทร์ พงศ์ ฉัตราคม
3. รองศาสตราจารย์สุกัญญา ตันธนวัฒน์

การศึกษาวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ผลกระทบของภาวะภาษีต่อการกระจายรายได้ของไทย เปรียบเทียบปี พ.ศ. 2535 และปี พ.ศ. 2545” มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาสองประการ คือ ประการแรกเพื่อศึกษาเปรียบเทียบภาวะภาษีจำแนกตามระดับรายได้ในปี พ.ศ. 2535 กับปี พ.ศ. 2545 และประการที่สองเพื่อศึกษาเปรียบเทียบการกระจายรายได้ของประเทศไทยในปี พ.ศ. 2535 กับปี พ.ศ. 2545 เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ข้อแรกใช้วิธีปริมาณวิเคราะห์ ซึ่งใช้ข้อมูลทางเศรษฐกิจที่เป็นข้อมูลทุติยภูมิประกอบการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งกลุ่มตามวิธีการ Decile 10 กลุ่ม โดยได้กำหนดข้อสมมติการกระจายภาวะภาษีที่หลากหลาย เพื่อให้เข้ากับสภาพเศรษฐกิจในสถานการณ์ต่าง ๆ และเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในข้อที่สอง ได้ใช้ดัชนีสรุป (summary index) ซึ่งได้แก่สัมประสิทธิ์จินี (Gini concentration ration)

ภาวะภาษีจำแนกตามระดับรายได้ในปี พ.ศ. 2535 กับปี พ.ศ. 2545 โดยได้ศึกษาภาษี 5 ประเภท ได้แก่ ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีเงินได้ปิโตรเลียม ภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีสรรพสามิต และภาษีสรรพสามิต นอกจากนี้ภาษี สรรพสามิต ยังแบ่งได้อีก 5 ประเภท ได้แก่ ภาษียาสูบ ภาษีน้ำมันและผลิตภัณฑ์ ภาษี เครื่องดื่มมีแอลกอฮอล์ ภาษีเครื่องดื่มไม่มีแอลกอฮอล์และภาษีสรรพสามิต ผลการศึกษาที่ได้

169934

พบว่า ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาภาษีเงินได้นิติบุคคลและภาษีสรรพสามิต 4 ประเภท ได้แก่ ภาษีน้ำมันและผลิตภัณฑ์ ภาษีเครื่องคีมมีแอลกอฮอล์ ภาษีเครื่องคีมไม่มีแอลกอฮอล์และ ภาษिरถยนต์ โครงสร้างภาษีเป็นลักษณะก้าวหน้า โดยส่วนใหญ่ในปี พ.ศ. 2535 โครงสร้าง ภาษีจะมีลักษณะก้าวหน้ากว่าปี พ.ศ. 2545 ยกเว้นภาษिरถยนต์ที่โครงสร้างภาษีลักษณะ ก้าวหน้ากว่าปี พ.ศ. 2535 และภาษีเงินได้ปีโตรเลียม ภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีธุรกิจเฉพาะภาษี สรรพสามิตหนึ่งประเภทคือภาษียาสูบ โครงสร้างภาษีเป็นลักษณะถดถอย โดยในปี พ.ศ. 2545 โครงสร้างภาษีมีลักษณะถดถอยกว่าปี พ.ศ. 2535 ยกเว้นภาษียาสูบที่ปี พ.ศ. 2535 โครงสร้างภาษีมีลักษณะถดถอยกว่าปี พ.ศ. 2545

การศึกษาผลกระทบของภาระภาษีต่อการกระจายรายได้ของประเทศไทย เปรียบเทียบปี พ.ศ. 2535 ซึ่งเป็นปีที่เริ่มต้นในการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มที่นำมาทดแทนภาษีการค้ากับปี พ.ศ. 2545 โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์จีนิ ที่แสดงถึงสถานะการกระจายรายได้ก่อนเสียภาษี เปรียบเทียบหลังเสียภาษี ผลการศึกษาสรุปได้ว่า ในปี พ.ศ. 2535 ค่าสัมประสิทธิ์จีนิ การกระจายรายได้ก่อนเสียภาษีเท่ากับ 0.176 และกระจายรายได้หลังเสียภาษีเท่ากับ 0.169 และในปี พ.ศ. 2545 ค่าสัมประสิทธิ์จีนิการกระจายรายได้ก่อนเสียภาษีเท่ากับ 0.181 และกระจายรายได้หลังเสียภาษีเท่ากับ 0.178 โดยจะเห็นได้ว่าทั้งปี พ.ศ. 2535 และ ปี พ.ศ. 2545 ค่าสัมประสิทธิ์ที่คำนวณได้ลดลงทั้ง 2 ปี และถ้าจะวัดว่าการกระจายรายได้ ในปีใด มีความเป็นธรรมมากกว่า จะดูจากอัตราส่วนการลดลงของค่าสัมประสิทธิ์จีนิ ของการกระจายรายได้ภายหลังเสียภาษีของปี พ.ศ. 2535 และปี พ.ศ. 2545 ซึ่งปรากฏว่า ค่าสัมประสิทธิ์จีนิที่คำนวณได้ลดลงร้อยละ 3.98 และ 1.66 ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่า ในปี พ.ศ. 2535 การกระจายรายได้จะมีความเป็นธรรมมากกว่าปี พ.ศ. 2545 การศึกษารังนี้มีข้อเสนอแนะเชิงนโยบายดังนี้คือ ถึงแม้ว่าการกระจายรายได้ในปี พ.ศ. 2545 จะดีกว่าปี พ.ศ. 2535 แต่หากพิจารณาถึงการเพิ่มขึ้นของขนาดการกระจายรายได้ พบว่ามีการกระจายรายได้เพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อย ดังนั้นรัฐบาลยังคงต้องมีการปรับปรุง ภาษีที่มีโครงสร้างถดถอยโดยเฉพาะภาษีมูลค่าเพิ่มซึ่งส่งผลกระทบต่อประชาชน ทุกกลุ่มโดยตรง เนื่องจากภาษีมูลค่าเพิ่มมีส่วนต่อรายได้ สูงถึงร้อยละ 20.4 ระหว่าง ปี พ.ศ. 2535-2545

To achieve the second objective, summary index, i.e. Gini concentration ration, is applied.

For tax burden classified by income levels in B.E. 2535 and 2545, five categories of tax burden are studied, namely: juristic person income tax, petroleum tax, value added tax, specific business tax and excise tax. This last category of tax, the excise tax, can be divided into 5 subcategories: tobacco tax, petrol and product tax, alcoholic drink and non-alcoholic drink tax, and automobile tax. The results of the studies show that personal income tax, juristic person tax and 4 categories of excise tax, i.e. taxes for petrol and related products, alcoholic drink tax, non-alcoholic drink tax, and automobile tax, are progressive taxes. In B.E. 2435, these categories of taxes were more progressive than in 2545. The exception is automobile tax in which the tax in 2545 was more progressive than in 2535. For petroleum income tax, value added tax and special interest tax, one category of excise –tobacco tax, their tax structure was recessive. In 2545, the tax structure was more recessive than in 2535. The exception is the tax structure for tobacco in 2535 which was more recessive than the one in 2545.

In summary, the study of the impact of tax burden on income distribution in Thailand, beginning in the year 2535, the year the value added tax was launched to replace the commercial tax, and the year 2545, using the Gini concentration ration that displays the income distribution status before tax in comparison to after tax, shows that the Gini concentration ration of income distribution ration before tax is 0.176 and 0.169 for the income

169934

distribution after tax. In 2545, the Gini concentration ration before tax is 0.181 and income distribution after tax is 0.178. It is seen that in both years there is a reduction in concentration ration calculated. The reduction in percentage of the Gini concentration ration in 2535 and 2545 as calculated is 3.97 in 2535 and 1.66 in 2545 respectively. This shows that income distribution in 2545 is more just.

In terms of policy, this study would like to suggest that, although income distribution in 2545 is better than in 2535, the size of the increase is only a small one. The Government will have to go on improving the recessive tax structure, especially the value added tax which has the ratio of 20.4 to income during the years 2535 and 2545.